

**5- sinf botanika fanidan test
TO'QIMA**

1. To'qima tushunchasini fanga qachon va kim kiritgan?
A)1665-yilda R.Guk B)1682-yilda N.Gryu C)1831-yil R.Broun D)1890-yil K.Liney
- 2)O'simlik organizimidato'qima msavjud?
A)6xil B)5xil C)4xil D)3xil
- 3)Hosil qiluvchi to'qima o'simlikda joylashiviga ko'raga bo'linadi
A)ichki,yon hosil qiluvchi B)sklerenxima ,kollenxima C)po'kak, po'stloq D)AvaB
- 4)Uchki hosil qiluvchi to'qima qayerlarda joylashgan ?
A) Poya, barg B) Gul, Meva, Urug'
C) Kurtak, Novda, Ildiz D) yog'ochlik
- 5.Nima hisobiga o'simlik yon tomonga o'sadi
A)kambiy B)lub qavat C) yog'ochlik
D) mexanik to'qima
- 6) Hujayralari yupqa va elastik. Bu qaysi to'qima
A) hosil qiluvchi B)Qoplovchi C)Asosiy D)Mexanik
- 7). Asosiy funsiya fotosintez jarayonini amalga opshirish bo'lган to'qima
A)mexanik B)qoplovchi C)asosiy D)jamg'aruvchi
- 8 Qaysi o'simliklarda kraxmal va oqsillar mayda, qattiq donachalar shakilda bo'ladi
A)Bug'doy,sabzi uzum, mosh B)suli ,arpa,lavlagi,mosh C)arpa,qoun,mosh
D)Bug'doy,arpa,suli,mosh,arpa
- 9.Chiqib kelishiga qarab epiderma,po'kak , po'stloqqa bo'linuvchi to'qima
A)Asosiy B)qoplag'ich C)mezanik D)o'tkazuvchi
- 10.....to'qima tashqi qavati o'lik hujayralardan iborat bo'lib, suberin shimilgan
A)po'kak B)po'stlog' C)epiderma D)kallenxima
- 11.O'simlikka tayanch, organlariga mustahkamlik beruvchi to'qima
A)qoplovchi B)po'stloq C)o'tkazuvchi D)mexanik
- 12.Qaysi to'qima orqali moddalar 2tomonlama harakat qiladi
A)asosiy B)hosil qiluvchi C)mexanik D)o'tkazuvchi
- 13.Kambiy poyaning qaysi qavatlari orasida joylashgan ?
A)lub,po'stloq B)lub,yog'ochlik C)epiderma,po'kakD)yog'ochlik,po'stloq
- 14.Qaysio'simliklarda shakar moddalar erigan holda o'tadi
A)lavlagi,sabzi,uzum,qoun,tarvuz B)sabzi,qovun,arpa C)suli,uzum,tarvuz D)loviya,no'xat,mosh
- 15.Qaysi to'qima elaksimon naylardan iborat
A)qoplovch B)asosiy C)o'tkazuvchi D)mexanik
- 16.Suv va unda erigan mineral moddalar nima orqali harakkatlanadi
A)o'tkazuvchi to'qima naylari B)elaksimon naylar orqali, C)epiderma D)sklerenxima
- 17.o'simlik organlarining eniga o'sishini taminlaydigan to'qima
A)himoya qiluvchi B) qoplovchi C)asosiy D)mexanik
- 18.O'simlikning barg va yosh novdalarini qoplovchi to'qima nomi
A)epiderma B)po'kak C)kambiy
D)skler enxima
- 19.....ning vazifasi o'simlikni yozda issiqdan, qishda sovuqdan va kasallik tug'diruvchi mikrorganizmlardan saqlash]
A)po'kak B)po'stloq C)epiderma D)sklero'id
- 20.Mexanik to'qimaning o'lik hujayralardan iborat qismi
A)skleronxima B)kollenxima C) sklereid
D) po'stloq

ILDIZ

- 1.Ildizga xos muhim xususylardan biri
A) barg xosil qiladi B)barg hosil qilmaydi C)poya hosil qilmaydi
- 2.O'simliklarning yaxshi o'sishi va rivojlanidshi nimaga bog'liq
A)ildizga B)gulC)barg
- 3.Ildizlar bir-biridan nimasi bilan farq qiladi
A) shakli B) o'lchami C) A,B
- 4.Yong'oqning yon ildizlarini uzunligi
A) 20-30metr B) 30-40metr C) 50-60metr
- 5.Murtakdag'i boshlang'ich ildizning bevosita o'sishida qanday ildiz hosil bo'ladi
A) yon ildiz B) qo'shimcha ildiz C) asosiy ildiz
- 6.Asosiy ildiz shoxlanib qanday ildiz hosil bo'ladi
A) yon ildiz B) o'q ildiz C) popk ildiz
- 7.Bir tup o'simlikdagi asos,yaon va qo'shimcha ildizlar yig'ndisi nima deyiladi
A) Qo'shimcha ildiz tizimi B) ildiz tizimi
C) ildizmeva
- 8.ildiz tizimi tuzilishiga ko'ra qanday turlarga bo'linadi
A) o'q ildiz B) popuk ildiz C) A , B
- 9.O'q ildiz tizimi qaysi o'simliklar uchun xos
A) do'lana, na'matak ,saksoul B) olma, o'rik, nok ,qovun, tarvuz. C) A,B
10. Ildizlarga misol
A) sabzi, rediska, turp B)nok, qovun ,tarvuz C) g`o'za, lola
- 11.Popuk ildiz tizimi qaysi o'simliklarga xos
A) bir urug' pallali B) ikki urug' pallali
C) A,B
- 12.Qo'shimcha ildiz tizimi qaysi o'simliklarga xos
A) makkajo'xori, kartoshka B) ajriq, qulupnay C) A,B
- 13.Ildizlar tuzilishiga ko'ra qaysilarga bo'linadi
A)asosiy, yon ,qo'shimcha B)yon, asosiy, popuk ,asosiy
- 14.Ildiz suv va unda erigan oziq moddalarini nima yordamida shimib oladi
A) po'sti B)tukchalari C) naylari
- 15.Ildiz tukchalarining faoliyati necha kun davom etadi
A)10-15 kun B) 10-30 kun C) 10-20 kun
16. Ildiz uchini nima o'rabi turadi
A) Ildiz qinchasi B)so'ruvchi qisami
C) o'suvchi qismi
- 17.G'o'za nihollarining ildizi bir kecha kunduzda necha sm o'sadi
A)1-2 sm B)2-3sm C) 3-4 sm
- 18.Ildiz yerga 30 metr gacha chuqur kirib boradigan o'simlik
A)yong'oq B) yantoq C) g'o'za
- 19.Hujayradn hujayraga so'rilgan suv va unda erigan oziq moddalar ildizning qaysi qismiga o'tadi
A) shimuychi B) so'ruvchi C)O'tkazuvchi
- 20.O'simliklarning turiga , tuproq-iqlim sharoitiga qarab ildizlar qanday shakillarda bo'ladi
A) kalta, uzun , ingichka B) yog'on, yassi, yumaloq C) A,B

BARG

1. Makkajo'xori, arpa, bug'doy o'simliklarining barglari qanday tomirlangan
a) panjasimon b) patsimon c) yoysimon yoki patsimon d) parallel
2. Barglari bandsiz o'simliklarni belgilang
a) shirach , gulsafsa , yong'oq b) piyoz , lola bug'doy c) piyoz , gulsafsa , anjir
d) barchasi
3. Murakkab bargli o'simliklarni aniqlang

- a) gilos , majnuntol b) qayrag'och , majnuntol
- c) yang'oq , soxta kashtan d) yong'oq, gilos
- 4.Oddiy bargli o'simliklar berilgan qatorni aniqlang
- a) nok , o'rik , qayrag'och b) gilos, g'o'za yang'oq c) qulupnay , na'matak ,namatak
- d) barchasi
- 5. Barglari novdada navbat bilan joylashadigan osimliklarni belgilang
 - a) g'o'za , tok , pomidor b) tut, atirgul
 - c) terak, do`lana , oqquray d) barchasi
- 6. Bargi uzun 50- 70 sm dan 1 m gacha yetadigan osimliklar
 - a) rovoch , ojud , kavak b) saksavul , g'o'za tut
 - c) totim akatsiya d) a va c
- 7. Bargi o'yilgan o'simliklarni topping
 - a) g'o'za , tut , anjir b) o'rik , gilos c) tok , atirgul d) barchasi
- 8. Barglarga nima mustahkamlik beradi
 - a) elaksimon naychalar b) tolalar c) barg eti
 - d) barchasi
- 9. Barglarning ichki tuzilishi qaysi to'qimalardan iborat
 - a)qoplovchi , asosiy b) o'tkazuvchi , mehanik
 - c) mehanik , asosiy d) barchasi
- 10. Yorug'lik sevar o'simliklarni belgilang
 - a) kartoshka , g'o'za b) kungaboqar, yantoq
 - c) pomidor g'o'za d) barchasi
- 11. Soya sevar o'simliklarni belgilang
 - a) binafsha, yantoq b) kungaboqar, xina
 - c) qulupnay, xina d) barchasi
- 12. Sabitgul, qirqbo'g'im, qumrio'tlarga hos hususiyat
 - a) barglari poyada qarama qarshi joylashgan
 - b) navbar bilan joylashgan
 - c) yorug'sevr o'simliklar
 - d) halqasimon joylashgan
- 13. qoqidoshlar va ziradoshlar oilalariga hos hususiyat
 - a) barglari juda mayda
 - b) ildiz bo'g'zida joylashgan barglari mayda
 - c) ildiz bo'g'zida joylashgan barglari yirik
- 14. Barg og'izchalari bargning qaysi qismida bo'ladi
 - a) bargni pastki tomonida
 - b) bargning ust tomonida
 - c) barg chetlarida d) a va b
- 15. Juft patsimon bargli o'simliklar
 - a) yong'oq b) yeryong'oq c) shirinmiya
 - d) akatsiya
- 16. Barglari navbat bilan joylashadigan o'simliklar
 - a) g'o'za , tok , pomidor b) olma , o'rik , terak
 - c) tut , atirgul , oqquray d) barchasi
- 17.Ligustrum, nastarin barglari qanday joylashgan
 - a) qarama- qarshi b) halqasimon c) navbat bilan
 - d) aralash
- 18. Barg etining qaysi qismida joylashgan hujayralar cho'ziq bo'ladi
 - a) ust qavati b) o'rta qavati c) hamma hujayralari d) unday hujayralar yo'q
- 19. Bargning qaysi qismida suv va oziq moddalar harakatlanadi
 - a) barg eti hujayralarida b) bargning butun hujayralarida c) barg tomirlarida d) ust hujayralarida

20. Barg po'st hujayralarining qaysisida plastidalar bo'ladi

- a) loviyasimon hujayralarda b) cho'ziq hujayralarda c) yumaloq hujayralarda d) hamma qismida

Vegetativ ko'payish

1. Vegetativ organlarga qaysi organlar kiradi

- a) ildiz , poya , barg b)gul , meva , barg c) meva , gul , barg d) gul va barg

2. Ildiz poyasidan ko'payadigan o'simliklar qatorini belgilang

- a) ajriq , gladiolus b) salomaleykum , terak c) ajriq , g'umay d) shirinmiya , yantog

3. Piyozdoshlar tuproq orasida mayda piyoz boshchalar hosil qiladi. Bu piyoz boshchalardan qachon yangi o'simliklar o'sib chiqadi

- a) kelgusi yil b) shu yili c) umuman o'sib chiqmaydi d) a va c

4. Ildizdag'i kurtaklardan yangi navda hosil qiladigan o'simliklarni belgilang

- a) boychechak , lola , g'umay b) terak , na'matak , qoraqtat c) bug'doyiq ,ajriq d) lola boychechak , nargiz

5. Piyozboshdan ko'payadigan o'simliklar qatorini belgilang

- a) Kartoshkagul, rayhon, salomaleykum

- b) tol, olma, shftoli c) terak, g'umuk ajriq d) lola, boychechak, nargiz

6. Nima hisobiga onlab yangi darxt tuplari hosil bo'ladi

- a) piyozboshcha b) ildizpoyacha c) bachkilar d) tuganak

7. Shox shabbasi sernam tuproq ostida qolib, ulardag'i kurtaklardan yangi novda o'sib chiqadi. Bu qaysi o'simlik

- a) tol , terak b) qayrag'och, terak c) zarang

- d) tol

8. Vegetativ ko'payishning afzalligi nimada

- a) o'simliklarni o'z turini saqlashda, tarqalishda b) keraksiz o'simliklarni yo'qolib ketishida c) a va b d) t.j. yo'q

9. Qalamchasidan ko'payadigan o'simliklarni belgilang

- a) qoraqtat, malina, jiyda, terak, atirgul tok b) anjir, lola ajriq, terak, anor, tok c) atirgul, qozonsochiq, qo'yechak , momaqaymoq, tok d) uzum, gladiolus, tol, korto'shka , tok

10. tok qalamchasi qanday uzinlikga qirqiladi

- a) 35 – 45 sm b) 45-55 sm c) 55-70 sm d) 45-50 sm

11. Payvand uchun olingen kurtakda nechta barg qoldiriladi

- a) 1-3 ta b)2-3 c) 3-4 d) 4-5

12. Payvandlash uchun qanday novda kesib olinadi

- a) 1 yillik, quyoshda toplanmagan b) ko'p yillik, quyoshda toplangan c) 1 yillik quyoshda, toplangan d) noydadan kurtak kesib olinmaydi

13. Payvand etilgan kurtaklarni tutgan - tutmag'anligini necha kunda bilsa bo'ladi

- a) 6-10 b) 7-10 c) 7-14 d) 5- 10

14. Kurtagida payvandlash asosan qaysi oyda o'tkaziladi

- a) sentabr b) avgust c) iyun d) may

15. Asosiy tupdan o'sib chiqqan sudraluvchi yosh poya nima deyiladi

- a) jingalak b) novda c) tuganak d) piyozbosh

16. Parhesh yo'li bilan ko'payadigan o'simliklarni belgilang

- a) tok, atirgul, qoraqtat b) uzum, terak, atirgul c) anjir, olma, terak, tok d) ajriq, g'umay, sachratqi

17. Qaysi vegetativ ko'paytirish usulida o'simlik novdasining ma'lum bir qismi asosiy poydan ajratilmagan holda tuproqa ko'miladi

- a) payvandlash b) qalamcha c) ildiz bachkasi d) parxesh

18. Payvandlangan kurtak bilan bog'lanadi

- a) chipta b) oddiy ip c) novda d) yangi o'sib chiqqan nihol

19. payvand hosil kilish uchun o'stiriladigan urug'ko'chat nima deyiladi.

- a) payvandust b) payvandtag c) payvand

- d) novda
20. Payvandtag tekis arralanib, pana orqali necha bolakka ajratiladi
a) 1-4 b) 2-3 c) 1-3 d) 1-4

BOTANIKA (6- SINF)**URUG'**

1. O'simliklarning ko'payish organi
a) urug' b) murtak c) poya d) kurtak
- 2.Qaysi o'simliklarning murtagi ildizcha, poyacha va 2 ta kichik bargchadan tashkil topgan
a)1 urug' pallali b) 2 urug' pallali
c) 1 hujayrali d) 1 va 2
3. 1 urugpallali o'simliklarga misol
a) arpa, suli, sholg'om b) bug'doy, qovoq, lavlagi c) suli, arpa, bug'doy d) suli, sholg'om, qovoq
4. Bug'doyning urug'i qanday shakilda
a) dumaloq b) kubsimon c) rombsimon
d) cho'ziq
5. Bug'doy, makkajo'xori va boshqa donli o'simliklar urug'ida nima ko'p boladi
a) krahmal b) oqsil c) yog'
d) to'g'ri javob yo'q
6. Oqsil qaysi osimliklarda ko'p bo'ladi
a) yong'oq, lavlagi b) mosh, no'xat
c) o'rik, no'xat d) g'o'za, mosh
7. Efir moylari bor bo'lgan o'simliklar
a) g'o'za, o'rik b) zira, shivist c) no'xat, o'rik d) bodom, shaftoli
8. Unayotgan urug'lar nima orqali nafas oladi
a) havo b) suv c) tuproq d) a. b, c
9. Urug'larning unishi uchun nima zarur
a) havo b) suv c) kislorod d) karbonat angidrid
10. Sabzi qanday chuqurlikda ekiladi
a) 0.5 -2 sm b) 1-2 sm c) 2-3 sm d) 6-7 sm
- 11.Qaysi urug' 6-10 sm chuqurlikda ekiladi
a) g'o'za b) turp c) sabzi d) makkajo'xori
12. Qaysi o'simliklarning urig'i sekin unadi
a) o'rik b) shaftoli c) bodom d) a, b, c
13. Urug'dan endigina o'sib chiqqan kalta va nozik o'simta
a) nish b) po'st c) mag'iz d) to'g'ri javob yo'q
14. Nima nishga urug' palladan va endospermadan o'tadi
a) havo b) suv c) oziq d) tuproq
15. Urug da nima ko'p bo'lsa, nish shuncha rivojlanadi
16. Tabiatda o'simliklar qanday o'simliklar qanday usullar yordamida tarqaladi
a) qushlar b) suv c) hashoratlar, shamol
d) a, b, c
17. Ko'pchilik yovvoyi va madaniy o'simliklar qanday yo'l bilan tarqaladi
a) odamlar orqali b) suv orqali c) hashoratlar d) shamol
18. Qo'ng'rbosh mevasining uzunligi va og'irligi
a) 0.5 mm , 0.5 mg b) 0.5 mm 0.2 mg
c) 0.5mm 0.1-0.2mg d) t.j. y
19. Seyshel palmasining og'irligi?
a) 250 kg b) 550 kg c) 50 kg d) 25 kg
20. Avtoxo'r o'simliklarga misol

- a) burchoq, xina, yorongul b) bug'doy, arpa, suli c) mosh, no'xat, loviya d) xina, mosh, arpa
21. Uchma mevalarga misol
a) zarang rovoch, jud b) jud , tol , qoqio't
c) terak , saksovul, cherkez d) t.j.yo'q
22. Meva va urug'larning tarqalishida nima katta ro'l o'ynaydi
a) havo b) suv c) tuproq d) a, b, c
23. Korazmdan Amerikaga yantoq urig'i qaysi o'simlik urig'iga qo'shilib borib qolgan
a) beda b) sebarga c) saksavul d) rovoch

MEVA

1. Dukkak mevalar qo'zoq mevalardan nimasi bilan farqlanadi
a) pallalari orasida to'siq bo'ladi
b) pallari orasida to'siq bo'lmaydi
c) yetilgan vaqtda ikki pallaga ajraladi
d) farq yo'q
2. Qanotchali mevalar qaysi darxtlarda bo'ladi
a) zarak, terak, qayrag'och b) qayrag'och, qarag'ay c) qayrag'och, shumtol d) barchasi
3. Zeb-ziynat buyumlari taylorlashda qaysi o'simliklar mevalaridan foydalaniadi.
A)alqor, tasbehmunchoq b) yersovun, alqor c)qalampirmunchoq, yersovun d) barchasi
4. Qaysi o'simliklar urug'larida efir moylari bor
a) zira, shivit b) yong'oq, zira
c) qalampir, zira d) kashnich, sedana
5.Urug'lari tarkibida zaharli moddalar bo'lgan o'simlik
a) shaftoli, tut b) mastak , achchiqbodom
c) shaftoli, kampirchopon d) c va b
6. g'o'zani urug' necha 0C da unadi
a) 13 0C b) 14 0C c) 15 0C d)16 0C
7. Yorongul, burchoq o'simliklar
a) uchma mevalar b) avtoxo'r o'simliklar
c) urug'lar suv orqali tarqaladi d) t. j. y
8. 0.5 – 1 m li gips qatlamlarini teshib o'tadigan ildizga ega o'simlik
a) yantoq b) sebarga c) qarag'ay d) saksovul
9. Turni 2 nom bilan atashni fanga kim kiritgan
a) K. Linney b) R . Guk c) A. Levinguk
d) Broun
10.Soxta mevali o'simliklarni aniqlang
a) behi, olma b) yong'oq , pisto
c) gilos, olcha d) barchasi
11. Rezavor mevalar berilgan qatorni ko'rsating
a) qovun tarvuz b) handalak, qovoq
c) olcha, qovun d) qoraqtat, ituzim
12. Ko'sak mevalar berilgan qatorni aniqlang
a) bangidevona, lola b) chuchmama, beda c) zirako't, burchoq d) barchasi
13. Chatnamaydigan mevalarni aniqlang
a) bug'doy, g'o'za b) arpa, suli
c) turp, rediska d) barchasi
14. Beda mevalar qatoriga kiradi
a) ko'sak mevalar b) qo'zoq mevalar
c) dukkak mevalar d) qo'zoqcha
15. Qo'zoq mevalar qatorini toping
a) karam ,turp b) bangidevona, beda

- c) rediska , beda d) barchasi
16. Dori- darmon tayyorlashda ishlatiladigan mevalar
a) zubturum, na'matak b) mastak , beda
c) marmarak, qalampir d) barchasi
17.Haqiqiy meva gulning qaysi qismida hosil bo'ladi
a) tugunchadan b) gul o'rnidan
c) gul qo'rg'onidan d) barcha qismidan
18. Zarangning mevasi qanday ataladi
a) qanotchali meva b) uchma meva
c) rezavor d)qo'zoq
19. Qovun qanday meva turiga kiradi
a) rezavor b) qovoq c) ko'sak d) qo'zoq
20. Soxta, rezavor mevali o'simlikni aniqlang
a) gilos b) o'rik c) olcha d) olma

BAKTERIYALAR

1. Bakteriyalar hujayra shakliga ko'ra ... ga bo'linadi
a)3 guruh b) 4 guruh c) 5 guruh d) 6 guruh
2. Qulay sharoitda bakteriya hujayralari har necha daqiqadan bo'linib ko'payadi
a) 5-10 b) 10- 20 c)20-30d) 30-40
3. Bakteriyalar noqulay sharoitda nima hosil qiladi
a)sista b) spora c) finna d) hech nima
4. Sharsimon bakteriyalar ... deyiladi
a) chirituvchi b) batsillalar c) spirillalar
d) kokklar
5. Bakteriya sporasi necha gradus issiq va sovuqqa bardoshli
a) 1400 - 2530 b) 253 – 1400 c) 240-1400
d) 240-1000
6. Azotli organik moddalarning bakteriyalar tomonidan parchalanishi... . deyiladi
a) achish b) bijg'ish c) chirish d) a, b
7. Azotsiz organik moddalarning bakteriyalar tomonidan parchalanishi... . deyiladi
a) bijg'ish b)a va a c) achish d) chirish
- 8 . Achituvchi bakteriyalar oziqlamishiga ko'ra nima deyiladi
a) o'txo'r b) a va d c) saprafit d) parazit
9. Parazit bakteriyalar qanday kasaliklarni paydo qiladi
a) sil , ich ketish, tepki b) o'lat , vabo , sil bo'g'ma c) terlama , sil d) b va c
10. Qaysi o'simliklar hayoga ko'proq fitonsidlar ajratadi
a) gledichiya , archa b) yong'oq , terak
c) a va b d) a,b,c
11. G'o'za gommozi o'simlikka qanday yuqadi
a) kasallangan barg kukuni b) o'g'it
c) tuproq d) kasal novda
12. G'o'za gommozi tuproqda qanday paydo bo'ladi
a) kasallangan barg kukuni b) chigit bilan tuproqqa tushib c) shamol orqali d) a va c
13. Tuganak bakteriyalar qaysi o'simliklar ildizida yashaydi
a) butalar b) daraxtlar c) loladoshlar
d) burchoq doshlar
14. Pamidor , bodring konservalashda qanday achish yuz beradi
a) sut kislotali b) sirkal kislotali c) a va b d) t. j. y
15. Spirit , sirkal , vinolar qaysi achish orqali olinadi
a) sut kislotali b) chirish c) bijg'ish

- d) sirkal kislotali
16. Bukulgan bakteriyalar qanday nomlanadi
a) kokklar b) spirillalar c) batsillalar
d) sharsimon bakteriyalar
17. Organik olam necha guruhga ajraladi
a) 4 b) 3 c) 2 d) 5
18. Mikroblar mikroskop ostida birinchi bo'lib kim o'rgangan
a) R. Guk b) R. Broun c) A. Levenguk
d) Linney
19. Bakteriyalar qaysi mahsulotlarda tez o'sadi
a) go'sht , baliq b) sut , sabzavot , meva
c) suv , tuproq d) a,b
20. Bakteriyalarning tuzilishi , xilma-xilligi , faoliyati va ular vujudga keltiruvchi o'zgarishlar bilan qaysi fan shug'ullanadi
a) mikrobiologiya b) ekologiya
c) geobotanika d) morfologiya

LISHAYNIKLAR

1. Lishayniklarning nechaga yaqin turi ma'lum
a) 30000 b) 28000 c) 26000
2. Lishayniklar tashqi ko'rinishiga ko'ra necha turga bo'linadi
a) 2 b) 3 c) bo'linmaydi
3. Zamburug'lar va suv o'tlarning simbioz hayot kechirishidan yuzaga kelgan trik organizmlar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan
a) bakteriyalar b) lishayniklar
c) mikorizolar
4. Lishayniklar qanday yo'l bilan ko'payadi
a) jinsiy va vegetativ b) jinsiz va jinsiy
c) spora va vegetativ
5. Atmasfera havosini ifloslantirish darajasini amqlashda qaysi tirik organizmlardan indikator sifatida foydalanish mumkin
a) bakteriyalar b) zamburug'lar
c) lishayniklar
6. Lishayniklar... organizmlardir
a) aftotrof b) fototrof c) geterotrof
7. Lishayniklarning qaysi turkimi shimol bug'ilari uchun ozuqa sifatida foydalaniladi
a) yopishqoq b) klononia c) butasimon
8. O'simliklar yashay olmaydigan sharoitda ham uchraydigan tirik organizmlar berilgan qatorni toping
a) lishayniklar b) zamburug'lar
c) bakteriyalar
9. Lishayniklarda vitaminlardan qaysilari uchraydi
a) K, D, C b) C, B1 , A c) B6 , B12,C
10. Lishayniklarning qaysi turlari iste'mol qilinadi
a) manna b) batsidiya c) soqolli usneya
11. Xantoriy, parmeliya qanday qoplam hosil qiladi
a) qizil b) sariq c) qora
12. Manna qayerlarda uchraydi
a) dashtda b) o'rmonda c) cho'llarda
13. Lishayniklarning xitin moddasi tarkibida disaxaridlardan qaysi biri uchraydi
a) laktoza b) saxaroza c) glikogen

14. Lishaynik kraxmali deb ataladigan moddaning nomi

- a) lixenin b) amilaza c) saxaroza

15. Qaysi tirk organizmlar atrof – muhitdan turli kimyoviy moddalarning, elementlarni va radiaktiv moddalarini to'plash xususiyatiga ega.

- a) bakteriyalar b) zambrug'lar

- c) lishayniklar

8-sinf

Ichki muhit

1. (01- 5-22) leykoçitlar nima, ular necha turga bo`linadi?

- A) YAdrosiz qon xo`jayralari, 3 turga

- V) YAdroli qon xo`jayralari, 3 turga

- S) YAdroli qon xo`jayralari, 4 turga

- D) YAdroli qon xo`jayralari 1 turga

- E) YAdrosiz qon xo`jayralari, 4 turga

2. (01-5-25) qon tomirlarini toraytiruvchi moddalar topping.

- A)trombotsit V) 6-8 ming S) serotonin

- D) aglyutinogen E) aglyutinin

3. (02-5-32) Odam qonidagi eritroçitlarning parchalanishdan xosil bo`lgan temir nima xosil bo`lishi uchun sarflanadi?

- A)suyak pardasi V) eritroçitlar

- S) leykotsitlar D) trombositlar

- E) o`t suyuqligi

4. (02-8-34) eritrostilar tarkibida qanday oqsillar bo`ladi?

- 1) gemoglobin: 2) aglyutinogen;

- 3) aglyuteninin 4) fibrinogen; 5) resuz-faktor

- A) 1, 2, 5 V) 1, 3, 5 S) 3, 2, 5 D) 2, 4 E) 1, 5

5. (03-5-45) bazida odam terisidagi jaroxatdan qonga o`tgan mikroblar ko`payib, butun tanaga tarqaladi va bunda qaysi kasallik yuzaga keladi?

- A) sepsis V) qoqshol S) ichburug` D) tepki E) dizinteriya

6. (00- 6-34) Gipertenik eritmada eritrositlarda qanday o`zgarish bo`ladi?

- A) bir biriga yopishadi

- V) suv kirib shishib yoriladi

- S) yadrolari yo`qoladi

- D) suvsizlanib bujmayib qoladi

- E) xech qanday o`zgarish sezilmaydi

7. (00-3-31) Serotonin moddasi uchun tegishli xususiyatlarni aniqlang.

- A) qon tomirlarini toraytirib, qon ivishini tezlantiradi.

- V) yurak urushini tezlashtiradi, qon tomirlarini toraytiradi

- S) xo`jayraga kirgan mikroblarni zaxarsizlaydi va netrallaydi

- D) nerv xo`jayralarining ish faoliyatini taminlaydi

- E) qon tomirlari, nafas yo`llarini kengaytiradi.

8. (96-6-27) Eritrositlar qaysi organlarda parchalanadi?

- A) qon tomirlarida V) jigarga limfada S) buyrakda, taloqda D) o`pka va taloqda E) jigar va taloqda

9. (96-7-27) Qonning rangi qaysi moddaga bog`liq?

- A)fibrin V) fibrinogen S) gemoglobin D) plazma E) trombotsit

10. (96-9- 28) Yot jismlarni yutub xazm qilish xususiyatiga ega bo`lgan xo`jayralar nima deb ataladi?

- A) eritrotsitlar V) trombotsitlar

S) pinositlar D) fagotsitlar

E) fibrin iplar

11. (97-7-26) Qanday qon gruppasiga ega bo`lgan odamlarga xamma guruxdagi qonni quyush mumkin?

A) 1 V) 2 S) 3 D) 4

E) barcha gon guruppasidagilar

12. (97-4-21) odamning qon aylanish sistemasiga nimalar kiradi?

A) o`pka, yurak qon tomirlari

V) Jigar, yurak qon tomirlari

S) yurak qon tomirlari D) yurak o`pka

E) qon tomirlari jigar

13. (98-9-39) Agar ota qoni musbat rezus, ona qoni manfiy rezus qaysi xolda bola sog`lom to`g`iladi?

A)xomilaga qon ota tamonidan o`tib, uning qoni musbat rezus bo`lsa. V) xomilaga qon onadan o`tib, uning qoni musbat rezus bo`lsa S) xomilaga qon otadan o`tib uning qoni manfiy rezus bo`lsa D) xomilaga qon onadan o`tib uning qoni manfiy rezus bo`lsa E) xomilaga qon ota- onadan bir xil o`tsa

14. (98-10-37) trombotsitlar organizmning qaysi qismida xosil bo`ladi?

A) jigarda va taloqda

V) ko`mikda va sariqlikda

S) ko`mikda va taloqda

D) qizil ilikda va limfada

E) jigarda va buyrakda

15. (99-6-41) Qon tarkibida rezus faktor borligi qaysi olimlar tamonidan aniqlangan?

A) K. Landsheyner, I. P. Pavlov

V)K. Landsheyner, Viner

S) K. Landsheyner va YAnskiy

D)YAnskiy va Viner

E) I. P. Pavlov va D. M Sechenov

16. (03-8-5) Bolalarda xar 1 kg tana massasiga qancha qon miqdori to`g`ri keladi?

A) 70 ml V) 80- 100ml S) 70- 90 ml

D) 100- 110ml E) 85 ml

17. (01-1-45) Qonning shakli elementlari va ularning 1 mm³ qonga qancha bo`lishini aniqlang.

1) Eritrotsit; a) 300-400ming;

2) leykotsit; b) 6-8million;

3) trombotsit; v) 6-8 ming;

4) rezus faktor; g) 4- 6 million;

A) 1-g, 2-v, 3-a

V)1-g, 2-v, 4-b

S) 1-6, 2-a, 3-6

D) 1-v, 2- 6, 3-g

E) 1- g, 3- b, 4-v

18. (01-7-45) Kichik qon aylanish doirasining vazifasi nimadan iborat?

A) Vena qonini arterial qon aylantirish

V) arterial qonni venoz qonga aylantirish

S) organizmni arterial qon bilan ta`minlash

D) o`rganizmni vena qon bilan ta`minlanish

E) zaxarli moddalarni organizmdan chiqarib yuborish.

19. (00-6-32) yurak muskullarining malum qismi emirilishidan qanday kasallik kelib chiqadi?

A) YUrak infarkti V) ateroskleroz

S) YUrakning ishemik kasalligi

D) gipertoniya E) gipoterioz

20. (01-2-42) Katta qon aylanish doirasi qaysi qon tomiridan boshlanadi?

A) aorta V) arteriya S) tojsimon arteriya dD) o`pka arteriyasi E) o`mrov osti arteriyasi

21. (01-5-37) odam tanasidagi limfa tomirlaridan xammasi bo`lib qancha limfa suyuqligi o`tishini va bir sutkada qancha limfa suyuqligini vena qon tomirlariga quyulishini aniqlang.

A) 1-21 va 200-500ml V) 0,5-11 va 0,5-11 S) 1-21 va 1200-1500 ml D) 2-41 va 1500-2000 ml

E) 1-31 va 500ml

22. (99-7-39) Qanday nafas olishga ko`krak bilan nafas olish deyiladi?

A) diafragmaning ko`proq xarakatlanishi orqali V) qovurg`alararo muskullarning faol ishtirok etishi orqali

S) qovurg`alararo va qorin muskullarining qisqarishi orqali D) elka, diafragma, qorin va qovirg`alararo muskullar ishtiroki orqali E) barcha javoblar to`g`ri.

23. (03-1-51) o`pka to`qimasini oziqlantirishda qaysi qon tomirlar ishtirok etadi? A) katta qon aylanish doirasi V) bronxial arteriya tomiri S) o`pka arteriyasi D) o`pka venasi E) S va D javoblar

24. (02-6-47) Qonda karbonat angidridning ko`payishi nafas markazida kuzatuvchi sifatida tasir ko`rsatuvchini qaysi olim aniqlagan?

A) I.P. Pavlov V) I. I. Mechenikov

S) L. Frederik D) Lui Paster

E) K. Landshteyner.

25. (03-9-17) Qaysi azoning devori 16-20 ta xalqasimon to`g`aydan iborat?

A) ko`krak V) xalqum S) qizilo`ngach

D) bronxlar

E) yuqoridaqilarning barchasi to`g`ri.

8-sinf

1. Organizm ichki muxitining nisbiy doimiyligi qanday ataladi?

A) immunitet V) gemoliz S) osmotik bosim D) gomeostaz E) plazma

2. Qon umumiylar xajuning necha foizini qon plazmasi va shaklli elementlari tashkil etishini belgilang

A) 55-60% va 40-45% V) 50% va 50%

S) 30% va 70% D) 70-75% va 30-25%

E) 100% va 10%

3. Odam yukumli kasalliklar bilan kasallanganda 1mm³ qonda leykotsitlar miqtori qancha bo`lishini aniqlang

A) 5-6 ming V) 6-8 ming S) 300-400 ming

D) 1mln etadi E) 10-20 ming va ko`p

4. Qondagi glyukoza miqdorini sezuvchi retseptorlar bo`lgan azolarni belgilang

1) ayrisimon bez 2) oshqozon osti bezi

3) o`rta miya 4) jigar 5) oraliq miya

A) 5,2, V) 3,2 S) 2,4 D) 5,1 E) 5,3

5. Qaysi modda qon ivishini tezlashtiradi va qaerda uchraydi

A) Trombin, eritrotsitda V) vitamin

K, leykotsitlar S) serotonin trombotsitda D) fibrin, qon plazmasida

E) oqsil eritrositda

6. Qaysi modda qonga qizil rang beradi?

A) fibrinogen V) fibrin S) gemoglobin

- D) albumin E) globulin
7. OITS viruslari odam immunitetini ayniqsa... pasaytiradi.
A) Limfositlar ishlab chiqarishini
V) eritrotsitlar xosil bo`lishini
S) qonning ivish xususiyatini
D) qonning gemoglobinini kamaytiradi E) S, D
8. V guruxiga kiruvchi vitaminlar qonning qaysi shaklli elementlarini xosil bulishda muxim ro`l o`ynaydi?
A)trombotsitlar V) leykotsitlar
S) eritrotsitlar D) limfotsitlar
E) monotsitlar
9. Odamning 1 kg tana massasiga o`rtacha qancha ml qon to`g`ri keladi?
A) 70 ml V)50 ml S) 35 ml D) 40 ml
E) 25 ml
10. Ravshanni qoni analiz qilinganda II qon gruppaligi ma`lum bo`ldi. Ravshan qaysi qon gruppasidan qon olishini belgilang?
A) I, II V) II, III S) I, IV D) I, II E) II, III
11. Odamlar orasida eng ko`p tarqalgan qon gruppasi qaysi?
A) I V) II S) III D) IV E) xammasi teng miqdorda tarqalgan.
12. Tromb asosini tashkil qiluvchi asosiy oqsilni belgilang.
A) fibrinogen V) fibrin S) albumin
D) miozin E) gemoglabin
13. Qon ivimaslik kasalligi qanday ataladi?
A) akromegaliya V) gemofiliya S) skolioz D) miksedema E) shizofreniya
14. II qon gruppasi uchun xos belgilarni aniqlang.
A) Eritrositlar agglyutinogen bo`lmaydi, splazmada agglyutinin A va V bo`ladi
V) Eritrositlar agglyutinogen
V, plazmada agglyutenin bo`ladi
S) Eritrositlar agglyutinogen
A, plazmada agglyutenin V bo`ladi
D) Eritrositlarda agglyutinogen A va V bo`ladi. Plazmada agglyutinin bo`lmaydi.
E) Eritrositlarda agglyutinogen A va Plazmada agglyutenin A bo`ladi.
15. Kon plazmasi tarkibidagi moddalarning necha foiz bo`lishi to`g`ri ko`rsatilgan javobni aniqlang
1)suv ; a) 7-8% 2) oqsil; b) 90- 92 % 3) tuz; v) 0, 1 % 4) glyukoza; g) 0, 8 % 5) yoog`; d) 0, 9 %
A) 1- a; 2-6; 3- v; 4- g; 5- d;
V) 1-b; 2-a; 3- d; 4- v; 5-g ;
S) 1-d; 2-g; 3-v ; 4- 6; 5- a;
D) 1- d; 2- 6; 3- v; 4- a; 5-g
E) 1- v; 2- d; 3- g, 4-5; 5- a:
16. Leykositlar sonining kamayishi qanday xodisa deb yuritiladi?
A) Lekopeniya V) leykositoz S) limfotsit D) monotsit E) granulotsit
17. Linfa qaerdagisi suyuqlikdan xosil bo`ladi?
A) xo`jayra ichidagi V) to`qimadagi
S) azolar oralig`idagi
D) azolar ichidagi E) plevra bo`shlig`idagi
18. Odam tanasidagi kapillyar miqdorini aniqlang?
A)100-160mlrd V) 240-80 mlrd
S) 152-200 mlrd D) 50- 100 mlrd
E) 10- 20 mlrd
19. Organizmlardagi kapillyar qon tomirlarining umumiyl kengligi aorta kengligidan qancha ortiqligini belgilang

A) 600-800 marta V) 50-60 marta

S) 60-80 marta D) 100- 150 marta

E) 200- 22 marta

20 Nomsiz arteriya qanday arteriyalarga bo`linadi?

A) chap umumiy uyqu arteriyasiga

V) chap umumiy uyqu va umrov osti arteriyalariga

S) ung umumiy uyqu va ung umrov osti arteriyalariga

D) ung va chap umrov osti arteriyalariga

E) ung va chap uyqu arteriyalariga

21. Odamdag'i qaysi kasallik quruq va qo`pol og`riqli yo`tal bilan ajralib turadi.

A) Faringit V) laringit S) bronxit

D) plevrit E) xammasi

22. Burun shillik : qavatining satxi qanchaga teng

A) 200sm² V) 50 sm² S) 100sm² D) 150sm² E) 250 sm²

23. O`pka to`qimasini qaysi qon tomirlari oziqlantiradi?

A) uyqu arteriyasi V) o`pka venalari

S) bronxial arteriya D) bronxial vena

E) A va S javoblar

24. Bug`iz qanday funktsiyani bajaradi?

A) xavoni zararsizlantirish

V) xavoni namlash S) xavoni isitish

D) chang zarrachalarini chiqarish

E) tovush xosil qilish

25. Ovoz paylari bir sekundda necha marta tebranishi mumkin?

A) 80-100 marta V) 70- 7 ming marta

S) 80-10 ming marta D) 80- 100 ming marta E) 80- 100 marta

26. Organizmda A vitamin etishmasligi belgilarini ko`rsating:

1-teri quruqlashib yoriladi, 2-oyoq-qo`llar uvishib og`riyi, 3-holsizlik, tez charchash paydo

bo`ladi, 4-aqliy faoliyat pasayadi, 5-nafas yo`llari va xazm qilish nayi shillik qavati yallig`lanadi;

6-infeksiyali kasalliklarga qarshiligi pasayadi; 7-ko`rish o`tkirligi pasayadi.

A)1,3,5; V) 2,4,6; S)1,5,6,7; D)2,3,6; E)2,3,4.

27. Ingichka ichak funktsiyasi.

1-peristaltik xarakatlari, ovqatni aralashiradi va suradi

2-ovqatni parchalaydi

3-shilimshiq moddasi ovqat qoldig`i bilan aralashadi

4-suv mineral tuzlar qisman oqsil va uglevodlar so`riladi

5-xazm bo`lgan oziq moddalar varsinkalar orqali so`rilib qon va limfaga o`tadi

6-oziq qoldig`i quyuqlashib axlatga aylanadi

A)1,3,5,6; V)2,5,6; S)1,2,6; D)3,4,6; E)1,2,5.

28. O`pkaning tiziklik sig`imi:

A)chuqur nafas olgandan o`pkadan chiqarish mumkin bo`lgan xavo miqdori

V)tinch nafas olganda o`pkaga kiradigan xavo miqdori

S)tinch nafas chiqarilgandan so`ng yana o`pkaga chiqarish mumkin bo`lgan mikdori

D)tinch nafas olinganda va chiqarilgandagi xavoning umumiy miqdori

E)chuqur nafas chiqarilgandan so`ng chuqur nafas olinganida o`pkaga kiradigan qo`shimcha xavo miqdori

29. suyaklanish jarayoni normal borishi uchun qanday omillar zarur?

1-oqsillar, 2-kalsiy tuzlar 3-vitaminRR 4-uglevodlar 5-vitamin D 6-fosfor tuzlar

A)1,3,4,6; V)1,2,4,6; S)1,2,5,6; D)2,3,4,5; E)1,4,5,6.

30. Odam skleti nimadan iborat?

1-miya qutisi 2-bo`sh. 3-yuz, 4-ko`krak qafasi, 5-umurtqa pag`onasi, 6-qi`lni erkin suyagi, 7-oyoq erkin suyagi. 8-elka kamari, 9-chanoq

A)8,10; V)2,4,7,8; S)7,9; D)1,3; E)5,4.

31. Organizmning bir butun yaxlit sistema sifatida funktsiyasi nima orqali amalga oshadi?

A)qon aylanish sistemasi, V)tayanch xarakat sistemasi S)ichki sekretsiya bezlari D)nerv va gumarol boshqarish E)barcha javoblar to`g`ri.

32. Qalqonsimon bez kasalliklarini davolashni o`rgangan olim:

A)A.YUnusov; V)K.Zufarov; S)U.Oripov; D)SH. SHamsiev; E)YO.To`rakulov

9-sinf biologiya

Kirish

1. Biologiyani o`rganish usullari qaysilar?

A) Eksperimental, ekologik.

V) Kuzatish, laboratoriya , nazariy.

S) tarixiy, nazariy, eksperimental.

D) Kuzatish, tarixiy, eksperimental

2. Biologiyani kuzatish usuli orqali nimalar o`rganiladi?

A) Biologik xodisalarini tasvirlash.

V) Tirik o`rganizmlarni miqdor ko`rsatgichlari. S) Tirik o`rganizmlarni sifat ko`rsatgichlari D) organizmlar bog`liqligini

3. Taqqoslash usuli orqali nimalar o`rganiladi?

A) xodisalarni o`zaro taqqoslash V) bir xil predmet xodisalarini bir biriga farqi S) bir xi predmet, xodisalarni boshqa predmet xodisalar bilan o`xshashligi D) predmetlarni o`zaro taqqoslash.

4. O`simliklarning vegetativ o`rganlarini aniqlash?

1) ildiz. 2) gul. 3) urug` 4) poya 5) barg 6) kurtak 7) endosperm 8) meva

A) 1, 2, 3, 4 V) 1, 4, 5 S) 4, 5, 6, 7. D) 1, 6, 8

5. Tarixiy usul orqali nimalar o`rganiladi?

A) tirik tabiatning rivojlanishi V) xar xil biologik xodisalar S) Irsiyat va o`zgaruvchanlik D) biologik bog`lanishlarga xos belgilarni farqini

6. Tirik organizmlarga xos belgilarni qaysilar?

A)Emirilish, xarakatlanish

V) xarakatlanish, moddalar almashinushi S) ko`payish, tasirlanish.

D) qo`zg`aluvchanlik, o`z-o`zini boshqarish, ko`payish.

7. Moddalar almashinushi deganda nimani tushinasiz?

A) organizm bilan tashqi muxit o`rtasidagi munosabat V) tashqi muxitdan oziq moddalar olish S) tashqi muxidga keraksiz moddalarini chiqarish D) organizmdagi xo`jayralarning tiklanishi

8. Biogeotsinoz nima?

A) Tiriklikning yuqori darajasi .

B)xar-xil organizmlarning yashash muxiti bilan bog`lanishi.

S) anorganik va organik moddalar birligi.

D) Aftotrof va geteratrotolar

9. Ikki jinsli o`simliklarni aniqlang ?

1) olma; 2) makkajo`xori; 3) paxta; 4) qovoq; 5) shaftoli; 6) bodring; 7) jag`-jag`;

A) 1, 2, 3; V) 2, 4,5; S) 1, 3, 5, 7; D) 1, 2, 4, 6;

10. Prokariotlar bu-----

A) Xo`jayrasi mitotik ipdan iborat suv o`tlari. V) YAdroviy tuzulishga ega ko`k yashil suv o`tlari S) DNK dan tashkil topgan o`rganizmlar bo`lib bakteriya zamburug`larkiradi.

D) yadroси тоғыншынан организмдар болып калып көркемдегі түзүлүштөрдөн турады

11. Bakteriyalar shakliga ko`ra qanday ko`rinishlarda bo`ladi?

A) SHarsimon, tayoqchasimon, buralgan

V) sharsimon tayoqchasimon, burulgan.

- S) to`rt qirrali , buralgan.
D) spiralsimon noaniq chegarali.
12. O`lat bakteriyalari qanday tarqaladi.
A) Bitlar orqali V) kemiruvchilarda yashavchi burgalar orqali
S) Elementar yo`llar bilan D) suv orqali
13. Qaysi kasalliklarda emlash yo`li bilan profiloktika olib boriladi?
A) Radikulik, jigar kasalliklari
V) Xoreya, olat, ichburug`
S) Ko`k yo`tal qoqshol, difteriya.
D) Pnevmaniya, gepatit
14. Ko`k yashil suv o`tlar qobig`i nimadan iborat?
A) Xlorofill . V) Fikaçian S) Pektin.
D) Karotin
15. Poyabargli o`simliklar deb qanday o`simliklarga aytildi?
A) Poyabaringli ildizdan tashkil topgan o`simliklar V) tuban o`simliklar
S) YUksak o`simliklar
D) rivojlangan o`simliklar
16. Zamburug`lar vegetativ meva tanasini nima tashkil qiladi.
A) Sporafit V) tallom
S) rizoid D) mitsiliy
17. Achitqi zamburug`lari qanday moddalar xosil qiladi?
A) sut kislotasi, suv. V) etil spiriti, O₂ . S) uglevodlar, O₂ D) Etil spiriti, SO₂
18. Istemol qilinadigan zambrug`lar qaysilar?
A) Zang, muxomor. V) oq zambrug` , qo`ziqorin, qozidumba S) qora kuya, postloq. D) oq zambrug` , qora kuya.
19. mikoriza nima?
A) YUksak o`simliklar bilan zamburug`larning simbioz yashashi V) suv o`tlari bilan bakteriyalarning birga yashashi S) tub o`simliklar bilan bakteriyalar birga yashashi
D) lishayniklar bilan bakteriyalar birga yashashi
20. Bir xo`jayrali suv o`tlarini toping ?
1) ulotriks ; 2) xlorella; 3) kladofora.
4) spirogira. 5) xlomidomanada.
A) 2,3; V) 1,3,4; S) 2, 5; D) 1, 3, 5;
21. Xo`jayra asosini qaysi makroelementlar takkil qiladi?
A) vodarod, oltingugurt, ftor, fosfor.
V) kislorod, oltingugurt, fasfor, ftor.
S) kaliy, kalsiy, xlor, ftor. D) kislorod, vodarod, karbon, azot.
22. Xo`jayra biologiyasini qaysi olimlar o`rgangan?
A) YUnusov, Xamidov. V) Alimuxammedov, To`rakulov. S) F. YUnusov, Zufarov
D) K. Zuparov, I. Xamidov
23. Xo`jayra membranasining tanlab o`tkazuvchanlik xususiyatiga nima deyiladi?
A) YArim o`tkazuvchanlik V) pinotsitoz, endositoz. S) fagositoz, ekzositoz.
D) pinositoz.
24. o`simlik xo`jayrasining sitoplazmatik membranasiga nima deyiladi?
A) Sellyuloza V) Kutikula S) Xitin qobiq. D) Kapsula.
25. Kariotip nima?
A) Xromasomalar yig`indisi V) somatik xo`jayraning xromosomalar to`plamining miqtoriy va sifatiy belgilari yig`indisidir S) yadro shirasi D) xo`jayra markazi.

Ko`k-yashil suv o`tlari

1. Ko`k-yashil suv o`tlarining hujayrasida uchraydigan ko`k pigmentning nomi ?
a) xlorafill b)fikotsian c) a va b
 2. Hujayrada fotosintez maxsuli sifatida nima to`planadi.?
a) oqsil donachalari b)glikogen c) kraxmal
 3. Ko`k-yashil suv o`tlari hujayrasi odatda qanday yo`l bilan ko`payadi ?.
a) 2ga bo`linish b) jinsiy c) shizogoniya
 4. Ipsimon vakillari nimalar yordamida ko`payadi?
a)sporasi b) gormogoniylar c)tallomi
 5. Ko`k-yashil suv o`tlarning qaysi vakili hujayrasining eni bo`yidan bir necha marta katta?
a)nostok b)xrokokk c) ossillatoriya
 6. ko`k-yashil suv o`tlari bo`limining bir hujayrali vakillarga berilganlardan qaysi biri kiradi?
a) nostok b) ossillatoriya c) xrokokk
 7. Ko`k-yashil suv o`tlarining koloniyalı holdagi va ularga qaysilar kiradi ?
a) xrokokk b)nostokk c)ossillatoriya
 8. Ko`k-yashil suv o`tlarinig po`sti nimadan iborat.?
a)kraxmaldan b) mureindan c) pektindan
 9. Ko`k-yashil suv o`tlarning qaysi vakilining shilimshiq pardasi bo`lmaydi?
a) ossillatoriya b)nostok c) xrokokk
 10. Ossillatoriya sitoplazmasining rangsiz qismi nima deyiladi?
a) xromatoplazma b) pektin c) sentroplazma
 11. Tabiatda sholipoyalarda, ko`lmak suvlar , hovuz va ko`llarda ko`p uchraydigan ko`k-yashil suv o`t berilgan qatorni toping?
a) nostok b) ossillatoriya c) xrokokk
 12. Nostokk koloniysi ko`pincha qanday tumanlarda keng tarqalgan ?
a)tog`li b) cho`l c) dashtli
 - 13.Nostokning ba`zi turlari qayerlarda ozuqa sifatida ishlatalidi?
a) yaponiyada b) xitoyda c) a va b
 14. O`simliklar dunyosining eng qadimgi vakili?
a)ko`k-yashil suv o`tlar b) tuban o`simliklar c)yuksak o`simliklar
 15. Atmosferadagi erkin azotni o`zlashtirish xususiyatiga ega bo`lgan organizmlarni belgilang?
a) bakteriyalar b) ko`k-yashil suv o`tlar
c) zamburug`lar
 16. Ko`k-yashil suv o`tlarning koloniysi yongòq donasidagidek kattalikdagı vakili?
a) nostok b) ossillatoriya c) xrokokk
 17. Ko`k-yashil suv o`tlarning buloq, soy va ariqlarda tarqalgan turlari ?
a) ossillatoriya b)nostok c) xrokokk
 18. Ko`k-yashil suv o`tlarning koloniya holda yashovchi va shilimshiq po`sti bilan qoplangan vakili ?
a) ossillatoriya b) xrokokk c)nostok
 19. Ko`k-yashil suv o`tlari qaysi organizmlarga o`xshash?
a)zamburug`lar b) bakteriyalar c) viruslar
 20. Iplari alohida gormogoniylarga ajralib ketish yo`li bilan ko`payadiga turlari?
a) ossillatoriya b)nostok c) xrokokk
- 1 B 10 D 18 C
2 A 11 B 19 B
3 A 12 A 20 A
4 B 13 C
5 C 14 A
6 A 15 B
7 B 16 A

Xayotiy jarayonlarning kimyoviy asoslari. Genetika

1. Xo`jayra massasining necha foizini makroelementlar tashkil qiladi?
A) 75% V) 95% S) 70% D) 98% E) 60%
2. Qaysi tuzlar ion xolatida uchraydi?
A) F.Mp. V) K+, Ia+, Sa+ S) Mg+2Fe+3, Sa+2 D) Mg+2 , Mp+2, SI.
3. mamlakatimizda xo`jayraning kimyoviy jarayonlarini qaysi olimlar o`rgangan?
A) YUnusov, Zufarov V) YO. Toraqulov,
V. Toshmuxammedov. S) muxammedov, YUnusov.D) To`rakulov, Alimuxammedov.
4. Xo`jayra tarkibida qaysi elementlar ko`p uchraydi?
A) O2 SN2, I2. V) I2 R, AI, S/ C) C, S,F, Mg D) F, Z2? CI2, Sa.
5. Er qobig`ida qaysi elementlar eng ko`p uchraydi?
A)O2 Si, AI. V) I2 F, AI. C) S, S, F.
D) R, Z2, Si
6. suv xo`jayrada qanday axamyatga ega?
A) xo`jayrada moddalar almashinushi ta`minlaydi.
V) ichki muxit doimiyligini saqlaydi
S) Erituvchi, N2 bog`lar xosil qiladi, Transport.
D) Aminokislatalar almashinuvini ta`minlaydi
7. Gidrofil moddalar qaysilar?
A) Spirt, uglevod, kislota, oqsil.
V)yog`, sellyuloza. S) YOg`, spirt.
D) tuzlar xolesterin
8. Biopolimerlar qaysi?
A) yog`lar, mineral tuzlar.
V) suv, meneral moddalar.
S) biogen elementlar, mikroelementlar
D) oksil nukilin kislatalar uglevodlar
9. Oqsillar qanday tarkibiy qisimiga ega?
A) Radikal aminogurux
V) aminokislatalar, radikal
S) karboksil gurux, radikal
D) aminogurux , karboksil gurux.
10. Oksillar qanday funksiyalarni bajaradi?
A) sintez, kurilish V) Suv manbai, sintez S) transport ximoya, katolizator
D) sintez transport
11. Oksillarning elementlar tarkibini aniqlang?
A) Natriy, kali, kalsiy. V) Fosfor, oltingugurt azod. S) Karbon, vadarod, kislarod, azod.
D) temir, kislarod, rux.
12. Oksillarning transport funksiyasining aniqlang?
A) Gemoglobin oksilli kislarodni tana organlar va to`qimalar tashiydi.
V) Qonni tana va to`qimalarga tashiydi
S) suvni tana va to`qimalarga tashiydi
D) keraksiz moddalarni tana va to`qimalarga tashiydi
13. Oqsillarning ximoya funksiyasi nimadan iborat?
A) Organizmga kirgan mikroorganizmlarni zararzislantiradi

- V) Organizmlarni ximoya qiladi
S) to`qimalarni ximoya qiladi
D) Xo`jayra va to`qimalarni ximoya qiladi
14. Oqsillar denaduratqiyasi nima?
A) CH₂CO₂ xosil qilishi
V) Oqsillarning erishi
S) Oqsil tarkibining o`zgarishi
D) Oqsillar tabiy xolatlarning buzulishi
15. Oddiy oqsillar tarkibini aniqlang?
A) Protein va uglevodlar...
V) Uglevodlar va aminokislatalar.
S) Nuklein kislatalar
D) Aminokislatalar
16. Murakkab oqsillar tarkibini aniqlang
A) O'simlik oqsillari V) Kuchsiz eritmada eriydigan moddalar S) aminokislatalar, oksil bo'lmagan murakkab moddalar
D) Fermentlar, vitaminlar
17. Monosaxaridlar tarkibiga nimalar kiradi?
A) Glyukoza, fruktoza V) Kraxmal, lakteza S) Glikogen kraxmal. D) Laktoza, saxaroza
18. Disaxaridlar berilgan qatorni aniqlang?
A) Fruktoza, Riboza. V) Riboza, bezaksiriboza S) O'simlik uglevodlari D) Saxoroza, maltoza, lakteza
19. Uglevod parchalanganda qancha energiya ajraladi?
A) 17, 5 kJ V) 17,1 kJ S) 17,2 kJ D) 17, 6 kJ
20. Lipidlar uchun xos belgilarni aniqlang?
A) suvda erimaydi, benzol spiritda eriydi V) Suvda eriydi, hidrofil modda .
S) Parchalanganda tuz xosil bo`ladi
D) hidrofil suv bor
21. Nuklen kislatani asosiy fuksiyasi nimadan iborat?
A) ATPni sintezlash
V) oksilni sintezlash, energiya toplash
S) irlari belgilarni saqlash va nasldan sasliga o'tkazish
D) Ko`payish va oksilni sintezlash
22. Nuklein kislota xillarini aniqlash?
A) DNK, ATF V) ATF, AMF
S) KF, glikogen D) DNK, RNK
23. Assimilyatsiya nima?
A) Oksidlanish reaksiyalarini yig`indisi
V) tirik organizmlarda moddalarning sintezlanishi S) kimyoviy moddalarning parchalanishi. D)
Kimyoviy moddalarning xosil bo`lishi
24. Energiya almashinuvi nima?
A) Dissimilyatsya jarayoning natijasi.
V) Assimilyasiya jarayonining natijasi
S) ATF xosil bo`lishi D) Oddiy moddalar xosil bo`ladi.
25. Fotosintez nima ?
A) Barglarning quyosh nuri tasirida karbonat angdirid xosil bo`lishi.
V) Barglarda karbonat angdirid, suv va organik moddalar xosil bo`lishi
S) Barglarda quyosh nuri tasirida vodarod xosil bo`lishi
D) Yashil o'simliklarni quyosh nuri tasirida kislorod, organik moddalar xosil qilish.
26. Denatura tiyada nima sodir bo`ladi?
1-oqsillarning 2,3,4-lamchi strukturasini xosil qiluvchi bog`lar uziladi,

2-oqsillarning 2,3,4-lamchi strukturasini xosil qiluvchi bog`lar tiklanadi

3-oqsil malekulasi tiklanadi 4-oqsil malekulasi buziladi, 5-oqsil nativ xolatga o`tadi 6-oqsil eruvchanligi kamayib cho`kmacha tushadi.

A)1,4,7; B) 2,4,5; S) 2,4,6,7; D) 1,2,4,5;

E) 2,3,5,7.

27. Lipidlarga xos xususiyatlar nimadan iborat?

1-suvda deyarli erimaydi 2-malekulasi bir xil monomerlardan iborat 3-malekulasi xar xil monomerlardan iborat, 4-suv malekulalalari bilan bog`lanmaydi

5-tarkibiy qismlari ajralmaydi

6-qutublanmagan erituvchilarga eriydi

7-gidrofob . 8-gidrofill.

A)1,3,4,6; B) 2,3,4,6; S)1,4,5,8; D) 2,3,7,8; E) 1,2,3,7

28. nuklen kislotalar malekulasidagi nukleotiddlar o`zaro qanday birikib polemerlarlanadi?

A)bir nukleotiddagi fosfor B)qarama-qarshi zanjirdagi nukleotidlarining azotli asoslari o`rtasidagi vadarod bog`lar orqali S) fosfat kislota malekulalari o`rtasidagi bog`lar orqali

D)azotli asos uglevadarod o`rtasidagi bog`lar orqali E) azotli asos va fosfor kislota o`rtasidagi bog`lar orqali

29. transport RNK necha nukleotiddan iborat?

A)500-600; B) 200-300; S)70-100; D) 75-300; E)100-3100

30. Krebs niqli qanday?

A)energiya almashinuvi B) plastik almashinuvi S) uch karbon kislota stikli D) vodarod atomlarining ajralishi E)uglerod atomlari ajralishi

31. oqsil sifati nimaga bog`liq?

1-aminokislotalar soniga 2-aminokislotalar xiliga 3-radikallar o`lchamiga 4-karboksil gurux soniga 5-almashinilmaydigan aminokislotalar bo`lishiga

A) 1,3,4; B) 2,3,5; S) 3,4,5; D) 1,3,5; E)1,2,5.

32. DNK replikasiyasi qanday tartibda sodir bo`ladi?

1-xar qaysi nukleotid qarshisida uning komplementlarini sintezlanadi.

2-DNK qo`sh zanjirli ikkiga ajrala boshlaydi

3-xar bir zanjir qarshisida komplementarlik asosida ikkinchi zanjir paydo bo`ladi

4-DNKsoni ikki marta ortadi.

A) 3,2,1,4; B) 2,1,3,4; S) 4,2,1,3; D) 1,3,4,2; E)2,3,1,4;

33. Genetik kod nima?

A)nuklein kislotalar malekulasing uchta nukleotiddan iborat qismi

V)DNK yoki RNK malekulasing bitta aminokislotani taniydigani qismi

S) DNK zanjirining aminokislotalarni kodlamaydigan kodonlari

D) DNK malekulasing bitta oqsil malekulasini kodlaydigani qismi

E) DNK malekulasida kodlangan genlar yig`indisi

34. Meyozning biologik axamiyati nimadan iborat?

1-gaploid xromasomasomali jinsiy xo`jayralar xosil bo`ladi

2-yangi xo`jayra ona xo`jayralarga aynan o`xshash bo`ladi

3-urug`lanishidan so`ng xromosomalar diploid soni tiklanadi

4-irsiy belgilar naslga aynan o`tadi

5-krossingover tufayli irsiy o`zgaruvchanlik ortadi.

A) 1,3,5; V) 1,4; S) 2,4; D) 4,5; E)2,3.

35. Spermatogenez ovogenezdan qanday farq qiladi?

1-nisbatan qisqa davom etadi

2-nisbatan uzoq davom etadi

3-sitoplazma yangi xo`jayralar o`rtasida tekis taqsimlandi

4-bitta xo`jayra xosil bo`ladi

5-odatta to`rtta xo`jayra xosil bo`ladi

6-shakllanish davri bo`ladi

A)1,3,4,5; V) 2,3,5,6; S) 1,3,5,6; D) 2,4,6; E) 1,2,4,5

36. Blastula davrida nima sodir bo`ladi?

A)oqsil va DNK sintezlanadi

V) blastomerlardan qulupnay mevasiga o`xshash embrion shakllanadi

S) o`q kompleksi o`rganiladi shakllanadi

D) devori bir qator joylashgan xo`jayralardan iborat sharsimon embrion rivojlanadi

E) ektoderma va endoderma orasidagi xo`jayralardan xosil bo`ladi

37. Genetikaning nazariy masalalari nimadan iborat?

1-chatishtirish va tanlashning samarali usullarini aniqlash

2-irsiy belgilarning rivojlanishni boshqarish

3-irsiy axborotning saqlanishini o`rganish

4-genetik informatikaning namoish bo`lishini o`rganish

5-belgilarning irsiylanishni o`rganish

6-organizmlarning yangi irsiy o`zgargan formalarni etishtirish

7-gen injenerligi yangi metodlarini yaratish

8-genetik axborotning o`zgarish sabablarini aniqlash

A)1,2,6,7; V)2,4,5,7; S) 1,3,6,8; D) 3,4,5,8; E) 2,5,6,8.

38. irsiyat nima?

1-bir tur individlari orasida o`zaro farq qiluvchi belgilarning bo`llishi

2-organizmlarning yangi belgi va xususyatlar xosil bo`ladi

3-turning belgi va xususiyyatlar xosil qilish

4-bir tur individlarning o`zaro o`xshashligi

A) 1,3; V) 1,2; S) 3,4; D) 2,4; E)2,3.

39. CHala dominantlikda necha xil fenotipik va genetipik guruxlar qanday nisbatda xosil bo`ladi?

1-ikki xil fenotip, 3,1 nisbatda 2-uch xil fenotip 1:2: 1nisbatda 3-uch xil fenotip 2:1:1 nisbatda 4-uch xil genotip AA: 2Aa:aa 5-ikki xil genotip 3Aa:aa 6-uch xil genotip 2AA:Aa:aa

A) 1,5; v) 2,6; S) 3,4 ; D) 1,4; E) 2,4.

40. Diduragay chatishtirishda F2 da genotipik va fenotipik guruxlar sonini ko`rsating.

1-genotip 9 ta, 2-genotip 6 ta, 3-genotip 8 ta, 4-fenotip 4 ta, 5-fenotip 2 ta, 6-fenotip 3 ta,

A)1,3; V) 1,2; S)1,4; D)2,4; E)2,3.

41. Genlarning polimer tasiri nima?

A) bitta genning bir necha belgining rivojlanishiga tasiri.

V) bir belgining rivojlanishida ikki yoki undan ko`proq allel bo`lmagan genlarning bir xil tasir ko`rsatishi

S) bir genning tasirini ikkinchi gen so`ndirishi

D) bir necha genning ikkinchi gen ustidan dominatlik qilish

E) dominant genlarning ikkinchi gen ustidan dominatlik qilish

42. Poligenlar (polemer genlar) tasirida irsiyanish qaysi organizmlar belgilarining rivojlanishida aniqlangan?

1-bug`doy doni rangi 2-g`o`zaning shoxlanishi, 3-nomozshomgul rangi, 4-makkajo`xori so`tasi uzunligi 5-uy xayvonlari yungi rangi 6-uy xayvonlar sutining miqdori va yog`liligi 7-g`o`zaning bo`yi va xosildorligi 8-chigit massasi

A)1,3,4,7,8; V) 1,2,5,6; S) 1,4,6,7,8;

D) 2,3,5,7; E) 2,4,5,6.

43. Genlarning pleiotrop tasiriga mos keladigan javoblarni aniqlang?

1-kulrang junli qo`yonlar ko`zi qizil bo`ladi

2-albinos qo`yonlar ko`zi qizil bo`ladi

3-to`q qizil gulli o`simlik moyasi qizg`ish bo`ladi

4-binafsha gulli o`simlik moyasi yashil bo`ladi

5-qora junli sichqonlarning dumi katta bo`ladi

A) 1,2,3; V) 3,4,5; S) 2,3,5; D) 1,2,5;

E) 2,3,4:

44. Autosomalar nima?

1-erkak va urg`ochi individlarda o`lchami va shakli farq qiliadigan xromosomalar

2-jinsga bog`liq bo`lmagan xromasomalar

3-jinsni belgilavchi xromasomalar

4-urg`ochi va erkak indevitlarda shakli bir xil bo`lgan xromasomalar

A)1, 2, V) 1,3 S) 1,4 D) 2,4 E) 3,4

45. Qaysi xollarda tuxumdan urg`ochi organizm xosil bo`ladi

A) tuxum xo`jayra X yoki Y xromasomali Urug` xo`jayra bilan urug`lansa V)tuxum X xromasomali urug` bilan urug`lansa

S) tuxum diploid xromasomali urug` bilan urug`lansa D)tuxum gaploid xromasomali urug` bilan urug`lansa

E) tuxum Y xromasomali urug` bilan urug`lansa

46. Branxidaktilya nima?

A)kalta barmoqlilar V)xromasomalar juftidan bitta xromasoma tushib qoladi

S) xromasomalar juftidan bitta xromasoma ortiqcha bo`lishi

D)xromasomalar soni uch baravar yoki ko`p marta ortib ketishi

E)xromasomal soni to`rt marta ortadi

47. Antropogenetika nimani o`rganadi?

1-odamni kelib chiqishini

2-odam irsiyatini

3-odam evolutsiyясини

4-odamdagи irsiy o`zgaruvchanlikni

A)1,2 V) 2,3 S) 2,4 D)1,4 E)1,3

48. Qaysi kasallik erkaklarda autasomalar sonining bittaga ortishi bilan bog`liq

A)SHershevskiy Terner sindromi V) Daun sindromi S) Klaynfelter sindromi

D)shap ko`rlik E)sindaktilya

49. seleksiya nimani o`rganadi?

1-o`simlik xayvon va mikro organizmlarning nav zot va shtammlarini yaratish

2-axolini oziq ovqat bilan ta`minlash

3-sanoatni xom ashyo bilan taminlash

4-yangi nav zod va shtammlarini yaratish

A)1,3 V)2,3 S)1,4 D)2,4 E)1,2

50. duragaylashni qanday shakllari mavjud

1-tur ichida duragaylanish 2-zotlar aro duragaylanish 3-geografik uzoq formalarni duragaylash

4-mutagenez 5-turlar aro (genetik) uzoq formalarni duragaylash

A)3,4,5 V)1,4,5,7 S)2,4,5, D)1,3,4 E)1,3,5

51. Analizator nima?

A)yorug`lik qo`zg` alishlarini qabul qiladigan taxliliy va tasovvur xosil qiladigan organlar va bosh miya majmuyi V) nervlar retseptorlar va bosh miya ko`rish markazi

S)trashqi va ichki tasirlarini qabul qiladigan va taxlil qiladigan nervlar va nerv markazlari D)sezgi organlari majmuyi E)nerv sistemasi bo`limi

52. Kissiyot nima?

A)bosh miya yarim sharlarida muxit tasirida qoladigan iz

V)bosh miya yarim sharları poslog`i ayrim zonalarını suniy tormozlanishi

S)bosh miya yarim sharları poslog`i nerv markazları tormizlanishi tufayli sodir bo`ladigan xolat D)uyquda sodir bo`ladigan psixik xodisa E) kishining atrof muxit xodisalariga munosabati

53.SHartsiz reflekslar qanday bo`ladi

1-odam xayoti davomida hosil bo`ladi

2-tug`ma bo`ladi

3-doimiy,hayot davomida o`zgarmaydi

4-muayyan tasirlovchilar tasirida xosil bo`ladi

5-soni va xili xamma uchun bir xil bo`ladi

6-organizmlardagi eng muxim xayotiy jarayonlarni taminlashga qaratilgan

7-xar bir organizmning o`ziga xos

8-irsiylanmaydi 9-nerv markazi nerv sistemasi qo`yi qismlarida joylashgan

A)1,4,7,8,9; V)2,3,5,6,10; S) 1,3,4,6,7;

D) 2,4,5,6,8; E)3,4,7,9,10;

bellashuv.uz